

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
 E N G E D E L M É V E I

XXXXXXXXXX

Nro 30.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
 13-dik napján 1797-dik Eftendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

Az a' része a' Német-Birodalomnak,
 melyből Cis-rhenána Respublikát akarná-
 nak tenni a' Frantziák: Kolóniától fogva,
 a' Mosella' vizéig, onnét fel-felé Trevi-
 rumig (Trierig); és ismét Kreuznachig's
 Bingenig terjed ki. A' Mezőségi Lakoso-
 kat, dézma és quártélyozás alól való fel-
 izabadítással kétségteti k de a' Városiak
 nem hisznek az efféle Síreni tsalogatások-

G g

nak: mert tudják, hogy romlás azoknak vége. — Bonn ban, a' hol ül a' Frantzia Kommiszió, nagy tzeremóniát tartottak Sept. 22-dikén a' Revolúciónisták: de a' Bonn-i Tzéhek egy erőss protestátziót tettek közönségesse, melyben így nyilatkoztatták ki magokat: „Nagy álmélkodással értjük azon rendeléseket, melyek tevődtek a' mi Városunkra nézve. Újj Szabadság-fáját akarnak itt fel-állítani, 's a' mi Társaságunkból, egy Mástól nem függő Respublikát formálni. Valyon a' Fr. Respublika' akarattjából, vagy a' mi Lakosaink' kívánságából történik e' ez? Az első nem gondoljuk: mivel mi, mint békességet ízerető Nép, mindenkor a' Fr. Respublika' Törvényeihez alkalmaztattuk magunkat, és a' leg-nehezebb hadi terheket, nagy engedelmességgel viseltük; melyek felől még-ésmérjük békességes-tűréssel; hogy nekünk romlásunkat okozták: de ezzel nem adunk okot arra a' Fr. Respublikának, hogy új igazgatás' formáját hozzon bé közinkbe. Még akkor állíttatott valamár fel itten egy Szabadság-fáját, midőn bé-jöttek hozzánk a' Katonái, és az még mind ekkoráig is meg-maradt alkalmasint épségbenn. Minek tehát a' második Szabadság' fája? De ha a' Lakosok' kívánsága vétetik indító-okául ezen változtatásoknak: úgy mi jelentjük egyező akarattal: hogy mi soha sem kívántuk Társaságunk-

nak egy oly Respublikává való változtatását, mely, maga-ura legyen. Ha talán némely Nyughatatlanok nyilatkoztattak is ilyen szándékjokat: ezen ő nyilatkoztatássoknak nem lehet törvényes ereje mind addig, míg ahöz hozzá nem járul a' voksok' többsége. A' mi eddig való Konstitúciónkkal mindenkor meg voltunk mi elégedve, 's boldogul éltünk az alatt. Még a' példa nélkül való had' sulyja alatt se' fakadtunk mi béketelenkedésre, az ellen. Tsak kevesen lehetnek tehát olyanok, a' kik roszsz tzielből, változtatást kívánnak: de a' melyet mi nem akarunk. A' Törvénytévő-Hatalomnak ugyan magunkat ellene nem szegezzük: de azonban minden tartózkodás nélkül jelentjük, hogy mi nem kívánunk az Igazgatás' formájában semmi változtatást, mely tsak rontó zenebonákat okozna, és veszedelembe ejtené némely jó lelkű Polgároknak vagyonjokat 's életeket.

Minthogy azonbann meg nem akadályoztathatta ezen protestátzió is a' már elrendelt Frantzia-módi tzeremóniának végrehajtását: annyit leg-alább tettek még is a' Polgárok, hogy köz-meg-határozással bé-zárva tartották ajtajaikat és ablakaikat a' revolúziónális protzeszfzió közben, 's valahányszor kiáltották a' Revolúziónisták: *Éljenn a' Cis-rhenána Respublika!* mind annyi-szor, a' bé-zárkózva volt Ház-

népek, ezt kiáltották ki amazökhöz: *Éljen Ferentz Császár!* Negyven Falusi Elöljáróknál többen voltak a' Fr. ák által béparantsolva ezenh Inneplésre *Bonn* Városába, a' hol meg is jelentek, 's mulattak is ott valami két óráig: de midőn éppen kezdődött volna már az úgy nevezett Szövetség-Innepe; akkor mind ki osontották a' Város' kapuin, 's haza ballagtak. — *Koblentz* mellett fekvő *Weis* nevű Helység' Bíraja, parantsolatot kapott a' Frantziáktól, hogy Sept. 13-dikára hirdettesse meg a' Szabadság' fájának ottan leendő tzeremóniás fel-állíttatását, 's még büntetéssel is fenyegettetett (*már ez Robespierrekedés*) ha a' kívántt hirdetést el fogná mulatni. Ez azonbann még is el mulatta. Sept. 13-dikán reggel nyakára megy a' Fr. Katonaság, 's kényszerítette el mulatott kötelességének telyesítésére, melyel Ő már ekkor kénytelen is vólt, hanem tsak ugyan a' Fr. Inneplés ki-hirdetése mellé oly ki-nyilatkoztatást ragasztott maga személye eránt: „hogy néki nem lehetne gyönyörűsége azon megjelenni, mivel szándékozik a' Keresztyén Szabadság-fájához menni a' Templomba. A' Kereszt fel-emelésének Innepe vólt t. i. az említett nap. Annyira tetszett ezen nyilatkoztatás a' Lakosoknak; hogy igen kevesen maradtak el közzülök, kik a' Frantzia Szabadság fája' Innepének eleibe nem tették volna a' Kereszt' Innepét.

Londonból írják, hogy ott a' Békeséghez való reménység ismét el enyészett, 's a' Papiros-pénzek' betse, Sept. 19-dikén két prócentóval szállott alább.

A' Londoni Udvari Újság, 17 Frantzia hajókat számlál elő, melyeket *Warren* Anglus Tengeri-Vezér, 17-dik Júliustól fogva 6-dik Septemberig nyert el; és 11-et, melyeket el süljesztett az említett Vezér. Nevez egynehány hadi Fr. hajókat is, melyek mostanság lettek prédáikká az Anglusoknak, mίνéműek: *Gaiete* nevű Korvett, a' melyen 20 ágyú, és 186 ember vólt; *Fábius* nevű Rabló-hajó (Káper), melyen, húsz ágyú és 140 Ember vólt; *Veteran*, melyen, 8 ágyú és 24 Ember vólt; *Dorad*, melyen, 4 ágyú 's 74 Ember vólt. Ezekhez járúlt, egy *Batave* nevű Hollandus Káper is, melyen tíz ágyú és 54 Ember vólt.

Si vis pacem: para bellum (Ha Békeséget akarsz: hadhoz készűlj). A' Frantzia Törvényhozó-Gyűlés' Ifjabbik Tanácsának *Lamarque* nevű Tagja, erre a' maximára tette figyelmetesekké a' maga Kollégáit Sept. 25-dikén, és egy Kommissziót neveztetett ki annakutánna vélek, következő Kérdéseknek meg-vissgálása végett.

1.) Mire kell büntetni azokat a' közönséges Tisztviselőket, a' kik el mulatják végre-hajtani a' Szökött Katonákról szóló Tör-

vényeket. 2.) Mi legyen a' büntetése minden Polgárnak, a' ki, akár Városokban, akár Mezőségeknél bűvölyet adna, vagy a' meg szökésre nézve könnyebbséget szerezne, a' Katonai laistromba legelől béírt Ifjaknak vagy a' Desertoroknak? 3.) A' Testőrző lovasságra nézve, milyen rendelkezéseket szükség tenni?

A' Hazai-szeretetről (Pátriotismusról), hathatós ki-fejezésekkel merí írni egy Párisi Újság Sept. 26-dikánn. Igen különbözőnek mondja lenni Ez, a' Hazai szeretet a' Nemzeti büszkeségtől. A' Revolúziótól fogva — *így folytatja beszédét,* — úgy el ragadtattunk Mi, hogy más Nemzeteket, általán fogva ostobáknak és rab-szolgáknak nézünk; 's tsupán magunkat tartjuk Hazafiáknak és szabad Embereknek. Nem akarom a' mi magunk szeretetét mód nélkül alacsonyítani: úgy vélem azonbann, hogy szükségünk vagyon még minékünk jó letzkékre. A' hét évtizedős háború' alkalmatosságával p. o. arra jutott volt a' Londoni Bankó; hogy egynehány napokig csak apró pénzzel fizetett. — — A' mi Párisi Pátriótáink között, lett volna bezzeg oly környüllásokbann tolakodás a' Bankó előtt, szintén az egymás ölfesz-töréseig; úgy iparkodott volna kiki, Másnál elébb váltani felcsengő-pénzre, a' maga Obligátzióit. Mit

tselekedtek ellenben a' Londoniak? Éjtszakának idején a' magok kész pénzzeket, 's drágaságjaikat a' Bankóba vitték, melyből más nap arannyal lehetett fizetni, mert egy éjtszaka, kétszáz millió lívernnyi sumrát hortak bé a' Bankóba. Lehetnek nekünk Pátrióta Direktoraink, Ministerjeink, Generálisaink, Katonáink, Újságíróink: lehet szép ki fejezésű Pátriótai Beszédeket tartani; de a' Nemzeti Kintsházról lehet azt meg-esmérni: minémű tulajdonsága legyen a' közönséges érzésnek.

Barthelémy 's Pichegru, 11 más fogoly társsaikkal együtt, *Rochefortban* voltak már Sept. 22 dikén, 's más nap reggel el is indítódtak a' tengerenn: de hová? nem tudatott. *Barthelémy* beteg volt, és igen szomorú. *Pichegru* ellenben, vitézi hideg vérrel szenved a' maga sorsát.

A' Frantzia Direktórium által ki-tétett sok Generálisok' száma között való *Carnot* Brigadiros Generális is, az Ex Direktor' Ötse, és *Canuel*, a' ki Ofztály-Generális és Lyoni Komendáns volt.

Nem tsak Párisbann; hanem minden Seregeknél és a' Respublikának minden fő helyeiben, fog Néhai *Hoche*' érdemeinek halotti tisztesség tétetni.

(Néhai *Hoche*, a' ki Fő-Vezérje vala a' Számberi és Mózaí Frantzia Seregnek, nem töltötte vala még el, életének 30-dik

esztendejét is egészszén. 1784-dik esztendőben, Közkatona volt még a' Frantzia Királyi Testőrzők között. Minden Tiszti rangokonn által, feljebb feljebb emelkedvénn, Osztály - Generálissá lett 1793-dik esztendő' Octóberjének 23-dikánn, 's felzabadította *Landaut Pichegru'* fő-kormányozása alatt, az ostrom alól. Az említett 1793-dik esztendő' Nóvemberjének 15-dikén, Fejévé neveztetett a' Mosellai Seregnek: de ugyan azon esztendőnek Mártzius' Hónapjában le-tézetett és meg-árestáltatott. A' vége felé 1794-dik esztendőnek, Fővezérül küldetett a' *Bresti és Cherbourgi* Sereghez. 1795 dik esztendő' Júliussának 20-dikánn nevezetes győzedelme volt *Quiberon* Szigetébenn, az oda bé-szállott Fr. Kiköltöztieken. Ő vetett véget a' Vándéi belső hadnak. A' Számbéri és Mózai Sereg' Fővezérségét e' folyó esztendő elein nyerte el. — Párisba a' Direktóriumhoz *Debelle* Generális írta meg környülállásossann *Hoche'* halálát, melynek meszsziről való okai között leg-elöl említette: *Robespierre'* idejebéli hoszszas fogságát *Hochenek*; annakutánna pedig, a' Vendei had' strápátziait; az Irlandia ellen intézett szándéknak izserentsétlen ki-menetelét; a' rágalmazásokat, melyekkel terheltetett vala *Hoche* Párisban 's a' t.: mert erőss testalkoimánnya volt ugyan *Hochenek*: de a'

mellett felette nagy érzékenysége, úgy hogy leg-kisebb érdekeltetésre is mindjárt neki tüzesedett egérfízen.

Az *Augerau* Generális' fő-vezérlése a'á adott két Fr. Seregeknek, Sept. 29-dikétől fogva, csak egy nevek vagyon, t. i. Német-Országi Sereg.

A' Frantzia esztendő' kezdete, első Vindemiaire, oly pompával innepeltetett Párisban Sept. 22-dikén, hogy azt, a' Respublikai együgyűséggel ellenkezőnek ítélték sokan. — *Bonaparte* is igen fényes tzeremóniákkal innepeltette ezen napot, a' maga Ármádiája által.

Elegyes Tudósítások.

A' Nápolyi Felség meg nem szűnik különös gondoskodását fordítani, Ármádiájának a' leg-jobb karban való tartására.

Batávia, a' Spanyolokkal kötött Szövetség által 3,836 ezer piászttert nyer. Anyyira betsültettek t. i. azok a' Hollandus hajók, melyek le tartóztatódtak vala a' Spanyol Kikötőhelyekben, mely summát, a' mostani barátságnál fogva, vízfizet Spanyol - Ország, a' Batáviai Respublikának.

A' betsület' erőss érzésének álmétkodásra méltó példája.

Északi - Ámérikából, 's nevezetességg New - Yorckból írják, hogy ott egy Afz-

szonysághoz, kinek nevéből csak a' kezdő betű T. vagyon ki téve, sok ideig járt egy Úr, kinek a' nevéből hasonlóképpen csak az első betűt közölhetjük, mely is M. Ez az M. Úr egyfzerre ki-maradt T. Afzszonyságtól, és róla nem a' leg-kedvezőbb hangon kezdett beszélni. Egy harmadik Személy, a' ki halálos gyűlölséggel viseltetett mind M. Úr, mind T. Afzszonyság eránt, jó alkalmatosságot látott ilyen könnyűállásokban mérge' ki-öntésére. Feltette tehát magábann, hogy M. Úr' Írásához hasonló írással készítsen egy motskos Levelet, 's küldje T. Afzszonysághoz. Végre is hajtotta ezen őrdögi feltételét. T. Afzszonyság vévén a' Levelet, leg-kisebbet se' kételkedett annak valósága felől, 's küld azonnal M. Úr után, 's magához hivatá, a' kit el érkezésekor bé-vízf leg-ottan a' fűsülködő-szobájába, 's bezárván az ajtót, 's így szóllott M. Úrhoz: „Én azért kerestettem fel az Urat, hogy bofzfűt álljak rajta dölyfösségeért 's alacson lelküségéért. A' Publikum, hitelt fogadni kétség kívül, az Úr' rágalmazásinak. A' diadalom az Úré lesz; engem pedig meg-utálnak: de a' midőn meg-fosztott engem az Úr betsüiletemtől: el szenvedhetlenné tette nekem az életet. Ekkor kezébe adja M. Úrnak a' Levelet, de mindjárt nyújt néki egy pisztolt is, melyet M. Úr

semmi módonn el nem akart venni, 's vá-
tig bizonyozott, hogy ő ártatlan, nem tud
a' Levélről semmit, és ki tapogatja annak
Íróját: de T. Aszszonyság nem hajtott sem-
mit is a' szabadkozásaira, sőt azokat, nyúl-
szívűség' jeleinek magyarázta, nem is ha-
gyott neki békét mind addig, míg el nem
vette Az a' pisztolyt, és szemközbe nem
állott véle. Ekkor reá lőtt az Aszszony M.
Úrra: de nem találta. M. Úr pedig felfe-
lé sütötte ki a' pisztolyát. „Kezdjük új-
ra a' viadalt” — *monda az Aszszony* —
's ismét reá tolt M. Úrra egy pisztolyt.
Ki lövén a' maga pisztolvát, meg sebesí-
tette M. Úrnak a' könyöket: de Ez, ek-
kor is felfelé lőtt. Most már el mehet az
Úr — *monda az Aszszony* — vízfőz-
zettem egy részét betsületemnek: de igen
komendálok, hogy soha többé egy Asz-
szony' betsületét is meg ne sértse: mert
a' betsület érzés meg nem engedi neki,
hogy meg-tartsa életét, minekutánna jó
híret nevét el veszítette. — Ezeket szól-
ván, el távozott, 's véget vetett éle-
tének.

Angliai Különösségek.

Calderben lakó Brown nevű Kőmives
egynehány elztendőkkel ez előtt egy ke-
mény hideglelésben meg-némúlt. A' mi-
nap, ismét hasonló hideglelésbe esvén,

oly szerentsés vőlt, hogy szóllásbéli tehetségét, viszfza-nyerte, melynek leg-először is mindjárt azt a' hasznát vette, hogy egy pohár sert kért a' Gazdaszfszonyától, ki a' Némának egyszerre történt meg-szóllalását hallván, tsak el szörnyűködött. — Londonban egy *Ingram* nevezetű vak Muzsikás-aszfszonymnak, minekutánna négy Férje lett vőlna: mostanság ismét Férjhez ment *Blanex* nevű vak Muzsikushoz, ki már harmadikszor lett vala Özvegygyé.

Bét s.

Jósef Fő-Hertzeg Magyar Lovas Regementjénél Fő-'Strázsamester *Radványi* Úr meg-halálozvánn, helyébe Első-Májorra Dobay Úr; ennek helyébe pedig Második Májorra, B. *Splényi*; 's ennek helyébe ismét 3-dik Májorra *Fulda* Kapitány neveztetett.

Nádor-Ispány Ő Királyi Fő-Hertzsege, Hétfőn szándékozik ismét le-indúlni Kőszegre.

Primás Ő Eminentziája, szépen helyre állott egélszeggel itt vagyon egynehány napoktól fogva.

Erdélyi Kereskedő Nemes Gyertyánffi Antal; Lukáts; és Kristóf Uraknak méltóztatott Ő Felsége, Torontál Vármegyében fekvő *Dolwadia*; *Gyrr*; és *Pobda* nevű Camerális jószágokat conferálni; N. T.

bolth Mihály Úrnak Gróf Széchényi Lajos
 Ő Nagyságá' Nevelőjének, *Arad* Vármegye-
 gyében fekvő *Kotsoba* nevű jószágot; Báts
 Vármegyei Fő-Notárius Márffy Leopold
 Úrnak, ugyan abban a' Vármegyében fekvő
Tsebet; a' F. Magyar Cancelláriánál
 Referendárius Komori Bedekovits Ferentz
 Ő Nagyságának, *Liebling* és *Tserna* nevű
 falukat, melyek *Temes* Vármegyében fe-
 küsznek.

Tegnapelőtt a' Török Követ ismét az
 Udvarban volt, jobb lovakon mint mászszor,
 és szebb készülettel. A' Kotsissának, ve-
 ress magyar tsizmája 's nadrága, hoszszas
 zöld; róka-torkos mentéje; 's fejer és kék-
 tóll bokrétás kék tsákós süvegje vagyon:

Á L O M.

Somnia non omnia

Visa sunt er are

Quare mea somnia

Liceat narrare.

Ista qui audierit

Dicet quidem mira

Sed qui Gallos noverit

Dicet esse vera.

Somnia vi militem

Gallicis e castris

Profugum in aërem

Inhiare astris

Ecce coeli limina
 Tangit atque fores
 Forti pulsat dextera
 Fores dant fragores.
 Petrus stans ad ostia
 Mox interrogabat
 Quis est iste advena
 Fores qui pulsabat
 Hic respondet Gallus sum
 Homo bellicosus
 Petrus mutans verbulum
 Dicit: vir dolosus.
 Tu non es pacificus
 Semper bellicosus
 Tu ingratus omnibus
 Superis exosus
 Coelo jam non bella sunt
 Pacem poli amant.
 Te ut pestem fugiunt
 Audis, ut conclamant:
 O mi chare Domine
 Nunc me obligabo
 Reus ero crimine
 Pacem ni servabo —
 Pacem vos promittitis
 Animus cum jacet,
 Pacem rursus rumpitis
 Quando vobis placet:
 Cujus tu es fidei?
 Puto quod nullius

Tua fides nemini
 Placet, qui est pius.
 Tu neque Calvinus es;
 Neque es Lutherus.
 Dicam ut se habet res
Atheus es verus
 Ethnicis tu peior es
 Illi nam obervant
 Foedere tractatas res;
 Illi leges servant.
 Tu Christianissimus
 Dici vis et scribi,
 Christianus possimus
Mage quadrat tibi.
 Cur tu ergo audeas
 Portam hanc pulsare?
 Nullum jus cum habeas
 Possis ut intrare
 Ecce coeli rutilant
 Nubes dant fragores
 Abi! ignes fulminant
Sceleris ultores.
 Hic in dulci júbilo
 Invicem amamus
 Atque coram Domino
 Justi adoramus
 Tu, qui alienas res
 Impius dempsisti
 Appage, nam sanctas spes
 Furto amisisti.

Furor quis in oculis
 Quis in corde livor
 Torrens ecce sanguinis
 Fratrum ecce cruor
 Appage, nam hominum
 Dominus creator
 Odit, qui est civium
 Malus jugulator
 Quae per bella impia
 Impie vastasti,
 Quasque per incendia
 Res tu depravasti,
 Omnia si valeas
 Cuique resarcire
 Tunc accessum habeas
 Poteris redire.

A' *Graubünden*i Helvétusok és az ezek-
 hez tartozó *Walteliniek* között, Özfzebé-
 kéltető Közbenjáróságot vállalt magára Bo-
 naparte; minekokáért meg-parantsolta *Mu-
 rat* Generálisnak, hogy egy könnyű szerű
 tsapattal menjen *Waltelin'* Tartománnya'
 szélére; 's magához hívatván a' Sondriói,
 Bormioi, és Chiavennai Népnék Képviselőit,
 tartson velek tanácsot, mint kellessék a'
 tsendességet, állandó lábra helyhez-
 tetni egész *Waltelinben*, és ha a' szükség
 úgy hozza magával, fegyveres erőt, és min-
 den más eszközöket is elő vegyen, melye-
 ket szükségeseknek fog ítélni, a' Köz-tsen-
 desség' Háborgatóinak el fogatására, és
 keményen való meg-büntetésére,